

Fokprogramma Texelaar

Doel	De verbetering van het ras.
Eigenschappen van het ras	<p>De RASSENSTANDAARD van de TEXELAAR gaat uit van volgende eigenschappen:</p> <p>KOP</p> <ul style="list-style-type: none">• De kop is goed gevormd met een goede verhouding, voldoende sprekend, met een blanke beharing en goed gestelde oren. De relatief slanke oren zijn behaard, een aantal kleine zwarte vlekken is toegelaten. Vanuit profiel ziet men een recht neusbeen (ramsneus is toegestaan bij de Franse Texelaar) en in front valt de brede zwarte neus op. Varkensbek of snoeksbek zijn niet toegelaten. <p>ONTWIKKELING</p> <ul style="list-style-type: none">• De Texelaar is een middelzwaar tot zwaar schaap. De verhouding schofthoogte, lengte en vooral de borstdiepte en breedte zijn belangrijk.• In het fokdoel wordt de gewenste evolutie van de schofthoogte, de borstdiepte, de lengte en het gewicht weergegeven. <p>BESPIERING</p> <ul style="list-style-type: none">• Het lichaam is in zijn geheel best bespierd, van de hals over de rug naar de extra gevulde lendenen en dijen. Een uitspringende bespiering aan de zijkant van de dijen is gewenst. De achterhand is breed en goed gevuld. Kenmerkend is de typische vetarme vleesstructuur. <p>EVENREDIGHEID</p> <ul style="list-style-type: none">• In bovenaanzicht is het lichaam balkvormig met een gepaste breedte. De ruglijn is horizontaal tot licht gespannen. Het dier vertoont front en upstanding waarbij belangrijk is dat het borstbeen voldoende naar voren doorloopt en de borst een gepaste breedte heeft. In profiel is de hals, met passende lengte, correct geplaatst in het verlengde van het lichaam. Een hangende kop en korte nek zijn niet gewenst. De voorhand, middenhand en achterhand vormen één geheel waarbij de lengte van de middenhand zeer belangrijk is (verhouding 1-1,5-1). Het kruis is lang en de fijne staart is voldoende hoog ingeplant en eerder kort.

TYPE

- Het type of de rasuitstraling is quasi gelijklopend met de evenredigheid van het dier gekoppeld aan de expressie in de kop. De wisselwerking tussen deze beide geeft gestalte aan het type. Het type is met andere woorden gebaseerd op de manier waarop het schaap zijn vleeskwaliteiten en luxe in de lichaamsbouw (kop, gespiering en belijning) met elegantie weet te etaleren voor de waarnemer.

BEENWERK

- Het beenwerk is droog en krachtig. De stand en het gebruik moeten correct zijn (niet Vlaams (toontredend), Frans, stijl, sabelbenig, week gekoot, hol of bol voorbeen ...). De hoeven zijn bij voorkeur zwart.

VACHT

- Het lichaam is bedekt met een fijne en aaneengesloten vacht (wolverlies is ongewenst). De kop en de benen zijn onbewold maar voorzien van een fijne beharing. Grote zwarte vlekken in de vacht of op onbewolde lichaamsdelen zijn niet toegelaten.

Addendum bij de RASSTANDAARD van de WITTE TEXELAAR

De Witte Texelaar onderscheidt zich van de andere kleurvarianten door de egaal witte kleur over het gehele lichaam. Die kleur wordt veroorzaakt door een dominant allel A^{wh} op het agouti-locus dat dus zowel in homozygote (A^{wh}/A^{wh}) als in heterozygote (A^{wh}/A^x of A^{wh}/a) toestand aanleiding geeft tot een totaal witte Texelaar. Dit dominante allel verhindert de afzetting van eumelanina (de kleurstof die haren zwart kleurt) in alle haar- en wolvezels. Wanneer dit allel in combinatie met één van de andere bij de Texelaar gekende allelen voorkomt, domineert het alle andere allelen en alle dragers van het allel A^{wh} zijn dus totaal wit.

Volgende genotypes (de genetische basis) geven gestalte aan het fenotype (verschijningsvorm – dus wat je ziet) van de Witte Texelaar: A^{wh}/A^{wh} , A^{wh}/A^{bl} , A^{wh}/A^{rb} en A^{wh}/a

VACHT:

- 100% witte wolvezels

KOP:

- 100% witte haren (ook op de andere niet bewolde lichaamsdelen)

Bij de witte Texelaar zijn vos en grimmel ongewenst.

Addendum bij de RASSTANDAARD van de BLAUWE TEXELAAR

De Blauwe Texelaar onderscheidt zich vooral in de kleur van de vacht en de koptekening van de Witte, Dassenkop en Zwarte kleurvarianten. De blauwe kleur wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van het allel A^{bl} op het agouti-locus.

Het allel is co-dominant met het allel A^{rb} dat verantwoordelijk is voor de dassenkopaftekening. Dit betekent dat wanneer beide allelen samen aanwezig zijn, het schaap kenmerken van beide aftekeningen vertoont. Gezien de kleuraftekening van de Dassenkoptexelaar meest in het oog springt, wordt deze mengvorm opgenomen in de klasse van de Dassenkop Texelaars.

Enkel de genotypes A^{bl}/A^{bl} en A^{bl}/a geven aanleiding tot het fenotype Blauwe Texelaar zoals hier beschreven.

VACHT:

- De Blauwe Texelaar kent wat de vacht betreft verschillende kleurvarianten zowel met betrekking tot de aftekening als tot de mate van vermenging van witte en blauwe wolvezels. Deze vermenging leidt tot diverse gradaties in de blauwe grondkleur.
- In de puntenbalk wordt aan deze gradaties van licht naar donker een cijfer toegekend gaande van 0 t/m 4 waarbij 3 de meest gewenste kleurvorm is. De kleur kan variëren van licht grijs tot bijna zwart.

KOPTEKENING:

- Karakteristiek en dus gewenst is het zogenaamde halster: een H-vormige aftekening van witte haren op de kop rond de neus. Hierin is variatie mogelijk. Zo zijn er dieren met een donkere kop met witte oogvlekken tot dieren met veel wit en een klein gebied met zwarte haren.
- In de puntenbalk wordt aan deze gradaties van licht naar donker een cijfer toegekend, gaande van 0 t/m 4 waarbij 3 de meest gewenste kleurvorm is.
- Op de oorranden zitten witte haren evenals op de voorbenen.

Addendum bij de RASSENSTANDAARD van de DASSENKOPTEXELAAR

De Dassenkop Texelaar onderscheidt zich vooral in het kleurpatroon van de vacht en de koptekening van de Witte, Blauwe en Zwarte kleurvarianten. De dassenkop aftekening wordt veroorzaakt door de aanwezigheid van het allel A^{rb} op het agouti-locus.

Het allel is co-dominant met het allel A^{bl} dat verantwoordelijk is voor de blauwe kleur en aftekening van de Blauwe Texelaar. Dit betekent dat wanneer beide allelen samen aanwezig zijn, het schaap kenmerken van beide aftekeningen vertoont. Deze mengvorm wordt opgenomen in de klasse van de Dassenkop Texelaars.

Enkel de genotypes A^{rb}/A^{rb} , A^{rb}/A^{bl} en A^{rb}/a geven aanleiding tot het fenotype Dassenkop Texelaar.

VACHT:

- Het lichaam van de Dassenkop is hoofdzakelijk donker tot zwart gekleurd.
- De buik is licht gekleurd evenals de spiegel.
- De aftekening van de spiegel is bij voorkeur scherp afgetekend.
- De poten zijn hoofdzakelijk gemskleurig met een laterale donker gekleurde aflopende streep aan de buitenzijde.
- De staart is aan de buitenzijde donker en aan de binnenzijde licht gekleurd.

KOPTEKENING:

- Karakteristiek en noodzakelijk is de donkere kop met in de lengterichting mediaal van de ogen witte strepen, een witte kin en witte strepen op de kaaktakken.. De lengte van deze vlekken kan variëren

- De witte kin kan van de onderlip via de keel doorlopen tot op de borst.
- De oren zijn aan de buitenzijde donker gekleurd. De binnenkanten van de oren hebben dezelfde kleur als de buik, de onderkaak en de vlekken.

Addendum bij de RASSENSTANDAARD VAN DE ZWARTE TEXELAAR

De Zwarte Texelaar onderscheidt zich van de andere kleurvarianten door de egaal zwarte kleur over het gehele lichaam. Die kleur wordt veroorzaakt door een recessief allel 'a' op het agouti-locus dat dus enkel in homozygote toestand (a/a: het schaap kreeg het allel zowel van vader als moeder) aanleiding geeft tot een totaal zwarte Texelaar. Dit recessief allel maakt het mogelijk dat eumelanine (de kleurstof die haren zwart kleurt) in alle haar- en wolvezels wordt afgezet. Wanneer dit allel in combinatie met één van de andere bij de Texelaar gekende allelen voorkomt, wordt het gedomineerd door dit andere allel (de mogelijkheden bij de Texelaar zijn a/A^{wh}: fenotypisch Witte Texelaar, a/A^b: fenotypisch Blauwe Texelaar, a/A^{rb}: fenotypisch Dassenkop Texelaar) dat dan bepalend is voor de fenotypische klasse waarin het dier opgenomen wordt. Een schaap met een heterozygote allelencombinatie op het agouti-locus is dus nooit recessief zwart.

Het genotype van de Zwarte Texelaar is dus altijd a/a.

VACHT:

- 100% zwarte wolvezels

KOP:

- 100% zwarte haren (ook op de andere niet bewolde lichaamsdelen)

Geografisch gebied	Vlaanderen (de problematiek van onze leden buiten Vlaanderen wordt momenteel binnen KHV bekeken)
Systeem van identificatie	De schapen zijn geïdentificeerd bij middel van twee identieke plastic oormerken, één in ieder oor. De overheid erkent vier types van oormerken. Voor het merken van de dieren worden Couple 14 of Bouton oormerken gebruikt. Voor

	<p>dieren die uitgevoerd worden én geboren zijn na 1 januari 2010 is een elektronisch oormerk (twee types zijn erkend) verplicht. Via deze oormerken krijgt ieder stamboekdier een uniek nummer. Elk oormerknummer is opgebouwd als volgt: BE + controlecijfer + 4 cijfers die voor stamboekfokkers het unieke stamboeklidnummer vormen + 4 cijfers die het diervolgnummer vormen. Stamboekfokkers krijgen dus een uniek lidnummer toegewezen dat voor het stamboek gekoppeld is aan het beslagnummer.</p> <p>De geldige oormerktypes zijn terug te vinden op de website van DGZ en dienen daar besteld te worden.</p>
<p>Systeem voor registratie van afstamming</p>	<p>Kleine Herkauwers Vlaanderen v.z.w. gebruikt de stamboeksoftware en servers van de firma Falcoo-automatisering Brieversweg 79, 8340 Damme.</p> <p>In de databank worden voor ieder stamboekdier volgende gegevens bijgehouden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het ras 2. het stamboeknummer, 3. het sanitelnummer, 4. het geslacht 5. de geboortedatum, 6. de naam (facultatief) 7. de worpgrootte, 8. de vader, 9. de moeder, 10. het aantal worpen geboren uit dit dier 11. het aantal lammeren geboren uit dit dier 12. de fokwaardeschatting voor worpgrootte en haar betrouwbaarheid (enkel gepubliceerd bij een voldoende betrouwbaarheid). 13. het OSE genotype indien bekend 14. de sectie waarin het dier is geregistreerd: hoofdsectie of aanvullende sectie

15. de klasse waarin het dier geregistreerd is: geboortebok of promotieklasse gebaseerd op de kleurslag (Witte Texelaar, Blauwe Texelaar, Dassenkop Texelaar, Zwarte Texelaar)
16. het (vermoedelijke) genotype voorkomend op het 'agouti-locus' ('vermoedelijk': het genotype valt niet altijd samen met het fenotype)
17. de code voor de koptekening en de code voor de vachtkleur bij de Blauwe Texelaar (K1-4)(V0-4), Zwarte Texelaar (K5) en Dassenkop Texelaar (K6-7)(V5-6)
18. de fokker
19. de eigenaar
20. datum van voorlopige keuring van ooi- en ramlammeren (indien ze voor stamboekkeuring aangeboden worden)
21. de keuringsdatum van de stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd indien die heeft plaats gevonden
22. de schofthoogte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen, facultatief voor ooiën)
23. de lengte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen, facultatief voor ooiën)
24. de borstdiepte bij stamboekkeuring op anderhalfjarige leeftijd (verplicht voor rammen, facultatief voor ooiën)
25. de datum van voorlopige keuring
26. de vermelding 'voorlopig goedgekeurd' voor ram- en ooilammeren die een voorlopige keuring ondergaan hebben. De lammeren van deze dieren komen op anderhalfjarige leeftijd in aanmerking voor promotie.
27. de balk bij voorlopige keuring van ramlammeren
28. de datum van definitieve keuring
29. de balk (scores tussen 70 en 100 voor kop, ontwikkeling, bespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen) (verplicht voor rammen, facultatief voor ooiën)(de score voor ontwikkeling wordt berekend uit 22+23+24). Op vraag van de fokker kan een voorlopige balk voor ramlammeren worden opgenomen.
30. de keuringscategorie: enkel voor ooiën die door de fokker niet voor uitgebreide keuring (balk) worden aangeboden: letters AB (komen overeen met een AV tussen 85 en 89), B (AV tussen 80 en 84) en C (AV tussen 70 en 79). Ooiën met AV 90 of meer dienen wegens de gestelde voorwaarden voor het behalen van deze score steeds een uitgebreide stamboekkeuring (balk en lineaire keuring) te ondergaan.
31. Afwijkingen: een letterveld waarin de vastgestelde zoötechnische afwijkingen kunnen worden opgetekend.

Zoötechnisch certificaten (stamboekdieren; sperma, eicellen en embryo's van stamboekdieren)

Aan de hand van bovenstaande gegevens wordt het zoötechnisch certificaat (Europees model vastgelegd in fokkerijverordening) digitaal samengesteld.

Systeem voor registratie:

- In de databank van KHV worden voor ieder dier bovenstaande diergegevens bijgehouden
- Aangekochte dieren met officieel zoötechnisch certificaat uitgegeven door andere stamboekverenigingen en indien buitenlandse dieren vergezeld van een geldig gezondheidscertificaat worden ingeschreven in de databank van KHV met overname van de gegevens van de drie eerste generaties en verschijnen op de dierlijst van het importerende beslag.
- Met alle dieren geregistreerd in het geboorteboek kan gefokt worden. De nakomelingen van deze dieren worden opgenomen in het geboorteboek. Wegens het feit dat de ouders van deze nakomelingen ofwel **ooit** werden **afgekeurd** ofwel **nooit voor stamboekkeuring** werden **aangeboden** (dus geen keuring op zichtbare afwijkingen ten opzichte van de rasstandaard en zichtbare zoötechnische gebreken), kunnen deze nakomelingen nooit promoveren naar een hogere klasse. Zij blijven in het geboorteboek.
- Dieren die op initiatief van de eigenaar voor stamboekkeuring (voorlopige keuring op halfjarige leeftijd, uitgebreide of vereenvoudigde procedure op anderhalfjarige leeftijd) worden aangeboden, kunnen rekening houdend met hun fenotype en genotype (indien bekend of af te leiden uit hun stamboom of het kleurpatroon van hun geregistreerde nakomelingen) promoveren naar één van de vier promotieclasses. De stamboekkeuring gaat ongeacht de leeftijd steeds gepaard met een keuring op zoötechnische gebreken, met een beoordeling van het uiterlijk waarbij het dier dient te voldoen aan de kenmerken voorgeschreven door de rasstandaard en met het vaststellen van de kleurvariant en indien van toepassing met het toekennen van een score voor de koptekening en de vachtkleur bij de Blauwe Texelaar en de Dassenkop Texelaar. Op basis van hun kleurpatroon (kop en vacht) (= fenotype) worden dieren die voldoen aan de rasstandaard binnen het Texelaar stamboek ondergebracht in één van volgende promotieclasses:
 - Witte Texelaar
 - Blauwe Texelaar
 - Dassenkop Texelaar
 - Zwarte Texelaar

	<ul style="list-style-type: none"> • Met dieren uit de vier promotieclasses van de Texelaar kan worden gefokt. De nakomelingen worden opgenomen in het geboortboek en komen in aanmerking om te gepaste tijd voor stamboekkeuring te worden aangeboden en bij positieve keuring te promoveren naar één van de vier promotieclasses. • Iedere fokker is vrij om zijn stamboekregistratie op papier door te geven dan wel via het online registratieprogramma (FALCOO KHV Vlaanderen) van het stamboek. De fokker krijgt toegang tot zijn diergegevens via een unieke login en individueel paswoord. Per fokkerij-jaar kan de fokker één geboortelijst aanmaken en via een vast sjabloon de worpen ingeven. Op de geboortelijst verschijnen alle ooien van het beslag. Per fokooi geeft de fokker door: <ul style="list-style-type: none"> ○ de vader van de te registreren lammeren (te selecteren uit rammen die opgenomen zijn in de databank om fouten in de nummers te vermijden), ○ de manier waarop de dracht tot stand kwam: <ul style="list-style-type: none"> ▪ natuurlijke bronst gevolgd door natuurlijke dekking, ▪ hormonaal geïnduceerde bronst <ul style="list-style-type: none"> • gevolgd door natuurlijke dekking • kunstmatige inseminatie • embryotransplantatie ○ geboortedatum van de lammeren, ○ het aantal geboren lammeren, levend of doodgeboren, ○ het levensnummer van ieder levend lam, ○ het geslacht van ieder lam ○ het geboortegewicht van ieder lam (indien gewenst) • De fokker is zelf verantwoordelijk voor het correct doorgeven van de geboortegegevens van zijn lammeren. • Jaarlijks wordt steekproefsgewijs een afstammingscontrole uitgevoerd ter ondersteuning van de betrouwbaarheid van de doorgegeven geboortegegevens.
Selectie- en fokdoelstellingen	<p>De Texelaar wordt gehouden voor zijn zeer goede vleeskwiteit met optimale vetbedekking waarbij het slachtpercentage heel belangrijk is. Het zijn kwaliteiten die de Texelaar als vaderdier wereldwijd onvervangbaar maken in de houderij en slachtlamfokkerij.</p> <p>Het fokdoel dat hierbij aansluit gaat uit van volgende streefdoelen:</p>

- Een volwassen ooi werpt en zoegt probleemloos gemiddeld 2 lammeren per jaar. **Om fokkers toe te laten te selecteren op worpgrootte wordt door de afdeling 'Dier en Mens' van het departement 'Biosystemen' van de Katholieke Universiteit Leuven, uitgaande van de in de databank van de KHV geregistreeerde worpen, een fokwaardeschatting gemaakt voor de worpgrootte voor alle actieve dieren in de databank van het stamboek.**
- Een snelle groei van de lammeren, met een goede voederconversie is belangrijk. Hoe sneller slachtrijp, hoe hoger de opbrengst. **Fokkers krijgen het advies hun lammeren te wegen om zodoende een zicht te krijgen op de melkgifte van de moeder en het groeipotentieel van de lammeren.**
 - Texelaar: minimaal 280 gram/dag => 42 kg op een leeftijd van 135 dagen
 - Franse Texelaar: minimaal 350 gram/dag => 52 kg op een leeftijd van 135 dagen
- De selectie richt zich op ooiën met goede moedereigenschappen, een hoge melkgifte en weinig uierproblemen. **Fokkers krijgen het advies om via de groei van de lammeren de moedereigenschappen en de melkgifte van de moeders te monitoren.**
- De selectie richt zich op het aflamcomfort: fokken van ooiën met een goed ontwikkeld lichaam en een voldoende ruim bekken voor een probleemloze dracht en geboorte. **Fokkers krijgen het advies om het aflamgedrag van hun dieren in kaart te brengen zodat bij het uitselecteren van het moeder materiaal dieren met een problematisch aflamgedrag kunnen geweerd worden.**
- Genetische vooruitgang boeken in de richting van de selectiecriteria vraagt om een strenge selectie van de voor de fokkerij in te zetten vader- en moederdieren in de richting van de hier opgesomde selectiecriteria, zodat de ouderdieren die eigenschappen kunnen doorgeven aan hun nakomelingen
- De selectie streeft naar de mogelijkheid om jaarlingooien probleemloos te laten werpen met een gemiddelde worpgrootte van anderhalf lam en streeft naar een lange levensduur van de moederdieren (5 keer lammeren moet haalbaar zijn)
- We streven naar een minimaal gewicht van 45 kg bij de ooilammeren op halfjarige leeftijd met het oog op het toelaten tot de ram.
- Het streven naar een optimale structuur van het karkas met een superieure beveelsheid van de romp, rug en achterhand staat voorop (fijn skelet, optimale vetbedekking en optimaal percentage tussenvezelvet (niet te droog en niet te vet) => hoog slachtpercentage.
- **Bij stamboekopname wordt van alle jaarlingrammen de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte geregistreerd. Deze cijfers zijn consulteerbaar voor iedere volwassen ram. Voor de ooiën wordt de keuze aan de fokker gelaten of hij/zij bij stamboekopname deze gegevens wenst te laten opmeten.**
- De streefmaten voor 'ontwikkeling' zijn voor volwassen ooiën:

	<ul style="list-style-type: none"> • voor de Texelaar een schofthoogte van 68 cm, een lengte van 80 cm, een borstdiepte van 35 cm en een gewicht van 80 kg • voor de Franse Texelaar een schofthoogte van 70 cm met een gewicht van 85 kg • De streefmaten voor ontwikkeling voor volwassen rammen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • voor de Texelaar een schofthoogte van 74 cm, een lengte van 86 cm, een borstdiepte van 38 cm en een gewicht van 100 kg • voor de Franse Texelaar een schofthoogte van 78 cm met een gewicht van 120 kg • Stamboekfokkerij is ook exterieurfokkerij. De exterieurkeuring van alle rammen en van alle oaien gebeurt op anderhalfjarige leeftijd. Het stamboek hanteert twee systemen: een beperkte en een meer uitgebreide stamboekkeuring waarover meer onder de titel 'Systemen voor prestatieonderzoek'. • De gezondheid van de dieren is van groot belang binnen de stamboekfokkerij. Fokkers worden geadviseerd om enkel dieren in te zetten met een probleemloze gezondheid die een minimum aan diergeneeskundige zorg vereisen en die geen zoötechnische gebreken vertonen. Bijzondere aandacht gaat naar de soliditeit van het beenwerk. De score voor beenwerk binnen de balk is hiervoor een goede graadmeter. • Het vermijden van een te hoge inteeltgraad: het door het stamboek ter beschikking gestelde fokprogramma bevat een module 'rammenadvies' waarbinnen de fokker de in de databank aanwezige rammen virtueel kan paren met de op het bedrijf aanwezige oaien. Het programma berekent de inteeltcoëfficiënt voor de ingevoerde paringen en geeft de fokker inzicht in de opbouw van de inteeltcoëfficiënt via de partiële inteeltcoëfficiënten per gemeenschappelijke voorouder. De fokker kan op die manier onverantwoord hoge inteeltcoëfficiënten bij de lammeren vermijden.
<p>Systemen voor prestatieonderzoek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De voorlopige keuring van de halfjarige dieren. De stamboekkeurder gaat na tot welke kleurcategorie het dier behoort of het dier voldoet aan de rasstandaard en of het dier vrij is van zichtbare zoötechnische gebreken. Indien het dier voorlopig wordt goedgekeurd promoveert het op basis van het door de stamboekkeurder vastgestelde kleurpatroon naar één van de vier promotieclasses. De nakomelingen worden geregistreerd in het geboorteboek en komen in aanmerking om bij goedkeuring zelf te promoveren naar een promotieklasse. • De uitgebreide exterieurkeuring van alle rammen en van die oaien waarvoor de fokker dit wenst, gebeurt op anderhalfjarige leeftijd en bestaat uit het inschalen van de kwaliteiten van de aangeboden dieren op een schaal van 70 tot 100. Acht kenmerken worden beoordeeld volgens de criteria van de rasstandaard: kop, ontwikkeling, bespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen. Het geheel van deze kenmerken

noemt men de keuringsbalk. Het inschalen van het kenmerk ontwikkeling gebeurt computermatig op basis van een lineaire tabel waarin de som van de opgemeten schofthoogte + de lengte + de borstdiepte correspondeert met een bepaalde score voor het kenmerk ontwikkeling. Deze maten worden gemeten door een lid van een in deze materie opgeleid korps van stamboekkeurders. De score voor de zeven overige kenmerken wordt verkregen op basis van een subjectieve inschatting van de kenmerken door de stamboekcommissie. Bij iedere stamboekkeuring wordt op basis van de kleurkenmerken geregistreerd/gecontroleerd tot welke promotieklasse het dier behoort.

De stamboekkeurders worden geselecteerd op basis van hun kennis van de dierkenmerken opgenomen binnen de rasstandaard en hun ervaring als fokker van de Texelaar. Zij dienen minstens één keer om de twee jaar aan de opleiding voor stamboekkeurders deel te nemen.

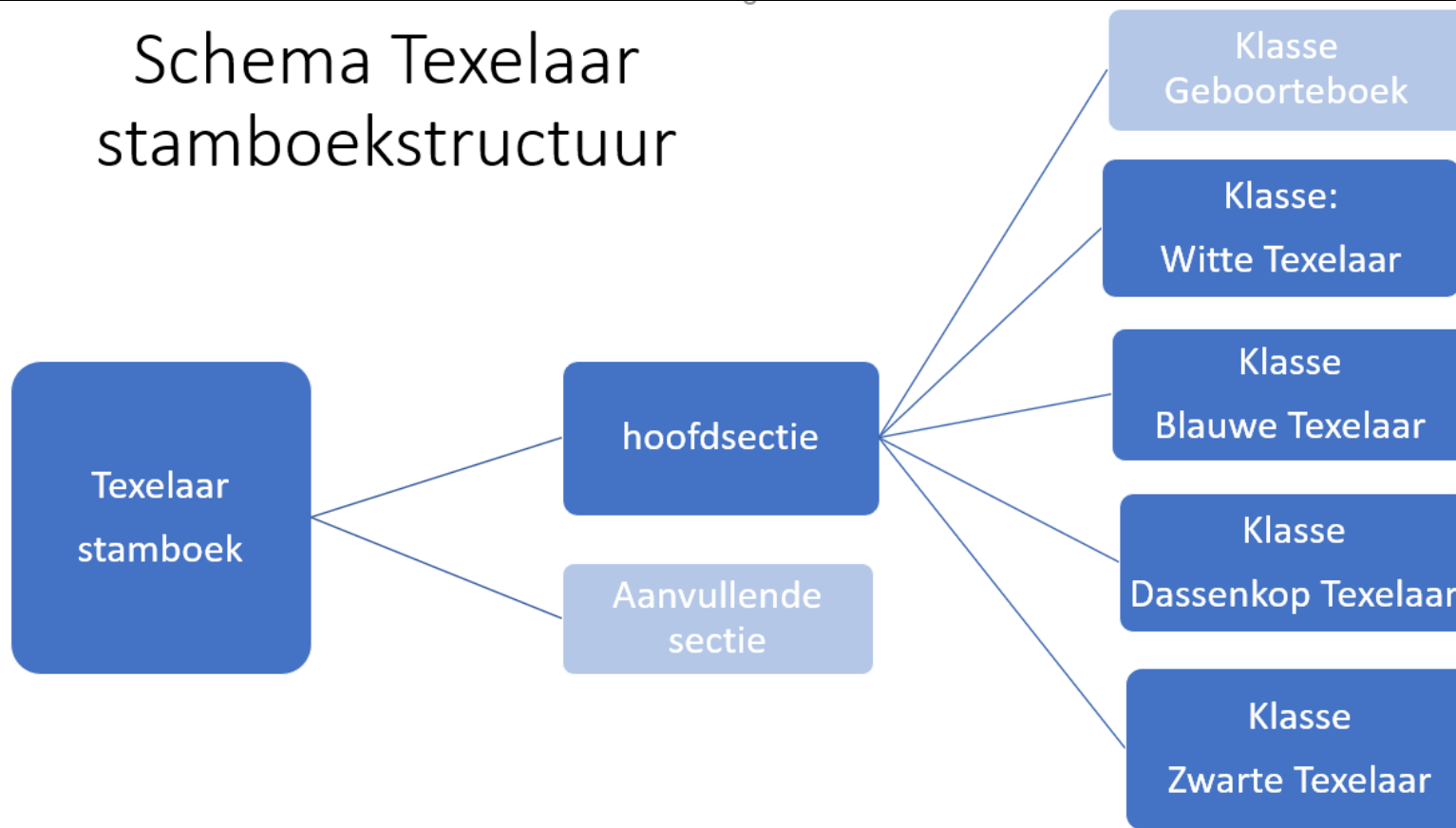
De keuringsbalk is voor elk gekeurd dier consulteerbaar in de databank van het stamboek en wordt eveneens afgedrukt op het zoötechnisch certificaat. Deze data kunnen door de fokkers gebruikt worden om de selectie te maken van de toekomstige ouderdieren binnen hun fokkerij.

- Daarnaast kunnen fokkers enkel voor hun **ooien** ook kiezen voor een **beperkte stamboekkeuring**. Deze keuring bestaat uit het toekennen van een score voor het kenmerk 'Algemeen Voorkomen'. Bij de beperkte keuring wordt het dier door de stamboekkeurder(s) in een exterieurcategorie geplaatst die in rechtstreeks verband staat met het kenmerk 'algemeen voorkomen'. De mogelijke categorieën zijn: AB: goed (algemeen voorkomen tussen 85 en 89); B: voldoende (algemeen voorkomen tussen 80 en 84) en C: matig (algemeen voorkomen tussen 70 en 79). Excellente ooien die 90 of meer voor algemeen voorkomen verdienen, dienen steeds te worden aangeboden voor de uitgebreide keuring (dieren kunnen pas 90 of meer scoren indien ze voor ontwikkeling minimum 88 scoren en voor de andere 6 kenmerken van de balk minstens 3 keer 90 of meer scoren). Daarnaast vindt uiteraard een keuring plaats die nagaat of het dier vrij is van zichtbare zoötechnische gebreken.
Ook het resultaat van de beperkte stamboekkeuring is consulteerbaar in de databank van het stamboek en wordt eveneens afgedrukt op het zoötechnisch certificaat. Deze data kunnen door de fokkers gebruikt worden om de selectie te maken van de toekomstige ouderdieren binnen hun fokkerij.
- **De lineaire keuring van de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte** laten de fokker toe om deze data te gebruiken bij het veredelingswerk en aldus te selecteren op een betere ontwikkeling. Momenteel worden deze resultaten nog niet gebruikt voor het uitdraaien van fokwaardeschattingen voor ontwikkeling maar gezien de aanzienlijke erfelijkheidsgraden (gerapporteerd tussen 0.26 en 0.57 (2004, S. Janssens, W. Vandepitte)) kan de fokker makkelijk vooruitgang boeken door gebruik te maken van goed ontwikkelde ouderdieren.

	<ul style="list-style-type: none"> • Het vrijwillig weegprogramma: de stamboeksoftware biedt de fokker de mogelijkheid om het geboortegewicht, het 30-, 70- en 130-dagengewicht in te voeren in de databank en deze gegevens in de dierfiche bij te houden. Ook op deze data worden nog geen fokwaardeschattingen berekend en is het aan de fokker om binnen zijn selectie zelf met deze data aan de slag te gaan. De opmerking betreffende de vrij hoge erfelijkheidsgraden is ook hier van toepassing.
Systemen voor genetische evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> • Om fokkers toe te laten te selecteren op worpgrootte worden door de afdeling 'Dier en Mens' van het departement 'Biosystemen' van de Katholieke Universiteit Leuven, uitgaande van de in de databank van de KHV geregistreerde worpen, fokwaardeschattingen gemaakt voor worpgrootte voor alle actieve dieren in de databank van het stamboek. • Steekproefsgewijs wordt jaarlijks een afstammingscontrole uitgevoerd. Daartoe wordt bij een aantal trio's (lam, vader en moeder) een bloedstaal afgenomen en een DNA-analyse uitgevoerd. Dieren waarvan blijkt dat een foutieve afstamming staat geregistreerd, worden uit het stamboek verwijderd, tenzij de fokker na DNA-analyse de biologische stamboek geregistreerde ouders kan bewijzen. • Fokkers verkeren in de mogelijkheid om op eigen kosten de OSE-status van hun dieren te laten bepalen en te laten registreren in de databank. Deze gegevens kunnen door de fokkers samen met de laboresultaten gebruikt worden als bewijsmateriaal voor het bekomen van het statuut niveau 1 van OSE-resistent bedrijf.

Voorschriften voor
onderverdeling in
secties/klassen

Schema Texelaar stamboekstructuur

Hoofdsectie

Texelaar

Klassen

- Klasse: **Geboorteboek**: alle binnen het stamboek geboren dieren worden geregistreerd in het geboorteboek
- Klasse: **Witte Texelaar**: is de klasse bestemd voor de fenotypisch Witte Texelaars (A^{wh}/A^{wh}) en (A^{wh}/A^x)(addendum rasstandaard)(A^x staat voor een van de drie kleurallelen blauw -dassenkop of zwart, indien precies bekend om welk allel het gaat dan wordt het correcte symbool gebruikt: A^{bl}, A^{rb}, a). In deze onderklasse worden alle witte Texelaars opgenomen die voldoen aan volgende voorwaarden:
 - geregistreerd zijn in het KHV geboorteboek

	<ul style="list-style-type: none"> • of geïmporteerd zijn als witte Texelaar uit een ander Europees Texelaar stamboek • aangeboden voor stamboekkeuring en daarbij stamboekwaardig bevonden zijn (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen) • voor iedere Texelaar wordt het genotype van het Agoutigen bijgehouden. Indien uit de kleur van de nakomelingen blijkt dat het geregistreerde genotype onjuist blijkt, dan wordt dit gewijzigd. Het genotype wordt vermeld op het zoötechnisch certificaat. <p>- Klasse: Blauwe Texelaar: alle fenotypisch Blauwe Texelaars (addendum rasstandaard) geregistreerd in het geboortebok worden indien bij de stamboekkeuring stamboekwaardig bevonden (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen), opgenomen in de klasse van de Blauwe Texelaar (het gaat hier om de genotypes A^{bl}/A^{bl} en A^{bl}/a)</p> <p>- Klasse: Dassenkop Texelaar: alle fenotypisch Dassenkop Texelaars (addendum rasstandaard) geregistreerd in het geboortebok worden indien ze bij de stamboekkeuring stamboekwaardig bevonden worden (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen) opgenomen in de klasse van de Dassenkop Texelaar (het gaat hier om de genotypes A^{rb}/A^{rb}, A^{rb}/a en A^{rb}/A^{bl})</p> <p>- Klasse: Zwarte Texelaar: alle fenotypisch Zwarte Texelaars (addendum rasstandaard) geregistreerd in het geboortebok worden indien ze bij de stamboekkeuring stamboekwaardig bevonden worden (voldoen aan de rasstandaard en geen zoötechnische gebreken vertonen) opgenomen in de klasse van de Zwarte Texelaar (het gaat hier om het genotype a/a).</p>
<i>Aanvullende secties</i>	<p>Dieren die niet in aanmerking komen voor inschrijving in de hoofdsectie van het Texelaar stamboek en die wel reglementair geïdentificeerd zijn en volgens de stamboekkeurder(s) voldoen aan de eigenschappen en de minimale prestatievereisten van de Texelaar zoals beschreven in het fokprogramma van de Texelaar kunnen worden opgenomen in de aanvullende sectie van het Texelaar stamboek.</p> <p>Op verzoek van de fokkers neemt het Texelaar stamboek de vrouwelijke nakomelingen van ooien die in de aanvullende sectie van het Texelaar stamboek zijn geregistreerd, op in een klasse van de hoofdsectie van dit stamboek mits die nakomelingen voldoen aan de volgende voorwaarden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de te promoveren ooi stamt in vrouwelijke lijn af van een moeder, een grootmoeder en een overgrootmoeder die zijn opgenomen in de aanvullende sectie van het Texelaar stamboek

	<p>2. de vader van de te promoveren ooi, moedersvader en moedersmoedersvader zijn ingeschreven in de hoofdsectie van het Texelaar stamboek.</p> <p>3. de te promoveren ooi wordt bij stamboekkeuring stamboekwaardig bevonden (voldoet aan de rasstandaard en vertoont geen zoötechnische gebreken).</p>
Zullen vermeld worden op het zoötechnische certificaat:	
resultaten prestatie-onderzoek	<p>Alle vaderdieren dienen op anderhalfjarige leeftijd door de fokker te worden aangeboden voor de uitgebreide stamboekkeuring. Naast de keuringsbalk (scores tussen 70 en 100 voor kop, ontwikkeling, bespiering, evenredigheid, type, beenwerk, vacht en algemeen voorkomen) wordt van deze dieren bij stamboekkeuring ook de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte opgemeten. Deze drie maten worden samen met de keuringsbalk vermeld op het zoötechnisch certificaat.</p> <p>Wat de moederdieren betreft, heeft de fokker de keuze tussen een uitgebreide keuring (identiek aan deze van de rammen) of een beperkte keuring; (zie hoger). In geval van een uitgebreide keuring worden de balk, de schofthoogte, de lengte en de borstdiepte vermeld op het zoötechnisch certificaat. In geval van de beperkte keuring wordt de categorie (AB, B, of C) vermeld op het zoötechnisch certificaat.</p>
genetische defecten	<p>Volgende zoötechnische gebreken maken de promotie van een dier van het geboorteboek of van de aanvullende sectie naar een hogere klasse van de hoofdsectie onmogelijk, de aanwezigheid van de afwijking wordt vermeld op het zoötechnisch certificaat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varkensbek: een te korte onderkaak maakt de promotie van het geboorteboek naar een hogere klasse onmogelijk • Snoeksbek: een te korte bovenkaak maakt de promotie van het geboorteboek naar een hogere klasse onmogelijk • Cryptorchidie (unilateraal en bilateraal): één of twee niet ingedaalde teelballen bij de ram maken de promotie van het geboorteboek naar een hogere klasse onmogelijk. • Microphthalmie: de afwezigheid van de ogen of de aanwezigheid van zeer kleine ogen leidt tot uitsluiting uit het stamboek van de lijders (blinde lammeren) en van de dragers (ouders).

	Deze opsomming is niet limitatief. Andere hier niet vermelde afwijkingen kunnen ook relevant zijn om de promotie naar een hogere klasse niet toe te staan.
genetische bijzonderheden	<ul style="list-style-type: none"> Fokkers verkeren in de mogelijkheid om op eigen kosten de OSE-status van hun dieren te laten bepalen en te laten registreren in de databank. Deze gegevens kunnen door de fokkers samen met de laboresultaten gebruikt worden als bewijsmateriaal voor het bekomen van het statuut niveau 1 van OSE-resistent bedrijf. De OSE-status van dieren wordt indien bekend opgenomen in het zoötechnisch certificaat.
Uitbesteding van technische activiteiten:	<ul style="list-style-type: none"> Met de provinciale verenigingen van fokkers van vleeschapen wordt een overeenkomst gemaakt rond de organisatie van de stamboekkeuringen. Om fokkers toe te laten te selecteren op worpgrootte wordt door de afdeling 'Dier en Mens' van het departement 'Biosystemen' van de Katholieke Universiteit Leuven, uitgaande van de in de databank van de KHV geregistreerde worpen, een fokwaardeschatting gemaakt voor de worpgrootte voor alle actieve dieren in de databank van het stamboek. Daartoe is tussen KHV v.z.w. en de KU-Leuven een overeenkomst afgesloten die de continuïteit moet verzekeren van de bestaande fokwaardeschattingen voor worpgrootte voor KHV vzw en voor het uitvoeren van onderzoeken ter verbetering van de bestaande procedures van fokwaardeschattingen. In samenspraak tussen KHV v.z.w. en de hierboven vermelde instantie van de KU-Leuven wordt jaarlijks innoverend onderzoek opgezet dat de schapenfokker ten goede komt (inteltcoëfficiënten in bedreigde rassen, wormweerstand, fokwaardeschattingen, ...)